

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 11.

V Ljubljani 1. novembra 1881.

Leto XI.

Molitev za mater.

(Zložil Radoslav.)

Bógec moj premili,
Ljubi Bógec zlati!
O ne daj siroti —
Meni žalovati!

Srčno, milo prosim,
Oče, te v višavi,
Mámico preljubo
Zopet mi ozdravi.

Oh, odkar je bolna,
Sólzice prelivam,
Sladkega veselja
Nič več ne uživam.

Posteljce mi nima
Ravci kdo postljati,
Vmazane mi srajčke
Nima kdo opráti.

Jánkica se moja,
Bógec glej, razprála;
Oh ozdravi mamó,
Da jo bo šivala.

Prav lepó, pobožno
Je z menoj molila
Vselej, predno kruhka
Mi je podelila.

Božikála ljubo
Prej je mama lice;
Zdaj, ko jo objémkam,
Toči le solzice.

Mama mi je djala,
Ti si dober Oče,
Mene pozabiti
Tebi ni mogoče;

O zato ne kliči
Je še za očetom!
Da ne bom sirota
Sam ostal med svetom! —

In nebeški Oče
Dete je zvesélil,
On je dragej mami
Zdravje spet podélil.

(Iz „Zgod. Danice“ 1880. 1.)

Plemenito srcé.

Trgovec Ladan je imel troje otrok, ki so bili v nežnej otročej mladosti največje veselje in radost skrbnemu očetu in dobrej materi. In kako bi jima ne bili, saj so bili otroci krepki in zdravi in veselje jih je bilo gledati, kadar so v nedolžnih otročjih igrach razgrajali po hiši. Bil je Ladan najimovitejši trgovec v Mirodolu. Zna se, da vsacemu sosedu ni bilo ravno po godu, kadar je Milan privlekel svojega velicega lesenega konja, vsedel se nanj in ponosno mahal z leseno sabljo na vse štiri strani svetá ter vriskal in razsajal, da se je pri odprtih oknih slišalo tudi v sosednje hiše. Še večji vrisk in sméh je pa bil, kadar je Radovanček s svojim vozičkom prisopihal v sobo, ter ž njim dirjal po sobi iz kota v kot. Zna se, da voziček ni bil nikoli prazen, nego vselej težko obložen z okroglimi kamenji, ki si jih je nabral na dvorišči in po vrtu; dostikrat so bili na vozičku tudi očetovi stari klobuki, škörnji in druga taka šara, ki jo je izvlekel iz vseh hišnih kotov in naložil na voziček, da jo vozi na somenj ali kam drugam na prodaj. Največ truša in vriša pa je bilo v Ladanovej hiši, kadar je Radovanček skakal po sobi s svojim kavčukovim cvlilimožem, ter ga stiskal za napéti trebúšek, da je ubogi možiček glasno cvlilil in tenko piskal skozi usta in nos. Ni čuda, da se je o tacej priložnosti marsikateri čmerikavi sosed, gledajoč pri odprtem oknu svoje hiše, jezil nad živo krvjo Lauanovih otrok, jezno zaprl okno ter v svojej svetej jezi zagodrnjal: „Na vsem svetu ni tako živih otrok, kakor so ti otroci mojega soseda Ladana!“

Pa tudi njíju sestra Milka, ljubeznjiva, modrooka in plavokósa deklica, bila je enacega mnenja; in kaj bi ne bila, saj je imela dosti sitnosti s svojima bratcema, posebno z hudomušnim in nagajívim Radovančkom, ki jej je vedno nagajal s tem, da jej je trgjal púnico iz rok in jo vozaril kakor drugo tovarno blagó po sobi. A še hujsi je bil glaváček Milan, ki je pridrl s svojo leseno sabljo ter mahnil po ubogej púnici s tako močjo, da se je porcelanasta punična glava razletela v dveh kosih po tléh. Pač je imela Milka velik križ z glaváčkom Milanom. Takó je bilo v Ladanovej hiši dan na dan. A kdo bi se temu čudil; dečka sta bila živa, kakor so sploh vsi zdravi otroci v nežnej mladosti, dokler živé domá v hiši svojih staršev brez najmanjše skrbi in dela. A čudili se bodete še le zdaj, ako vam povem, da je bilo necega dné predpóludne v Ladanovej hiši vse takó mirno in tiho, kakor bi ne bilo žive duše domá. Sosedje so stikovali glavé in čudeč se vprašali drug drugega: „Kakó to, da so danes Ladanovi otroci takó tihi in pohlevni?“ Dečka sta bila zdrava in krepka kakor poprej, a vender nista niti vpila niti ropotala po sobi kakor drugekrati. Odkod ta izpremema? To je bila sosedom uganka, ki si je niso mogli razložiti. In vender je bilo takó. Milanov leseni konj je ležal s povešeno glavo v kotu za pečjo in Milan je stal poleg njega z resnobnim licem. Tudi nagajívi Radovanček je bil danes ves drugačen deček; slonel je pri mizi in sim ter tjá pogledaval v resnobni obrazek sestre Milke, ki je stala njemu nasproti ne menèc se za púnico, katero je drugekrati po ves dan negovala in nosila po hiši. Radovančkov voziček je ležal pod mizo z navzgor obrnenimi kolesi. — Kaj ne, da se ta nagla izpremema tudi vam čudna zdí, ljubi moji otroci!

„Danes tedaj pride!“ izpregovori Milan prvi, ki je stal ves čas tiho pri peči, potem globoko vzdahne in reče: „Rad bi znal, ako ima tudi tako dolg nos kakor óna gospodična tam pri županovih, ki uči županovega Francéta.“ — „In pa če ima tudi očala,“ pristavi Radovanček izza mize. „Poslušajta, kaj mi je pripovedoval županov Francèk. Rekel mi je, ako on in njegov bratec kaj napačnega storita, bodi si, da sta storila še takó na skrivnem, takój jima je gospodična učiteljica za hrbtom, gleda jima skozi ostrá očala takó dolgo v oči, da morata obstati pregrešek. Milan, Milan, kako se bode z nama godilo. In čujta, kaj mi je še pripovedoval županov Francèk. Rekel mi je, da je bil pretečeni teden njegovega očeta god in on se je moral učiti mično vošilce na izust. Ker se ni mogel vošilca od besede do besede naučiti, moral ga je 66krat ponavljati, to je toliko časa, da ga je znal brez pogrška. Milan, le pomisli, 66krat! Midva, ki imava konjička in voz, kaj tacega gotovo ne strpiva.“ — „Prosim te, mólei in ne izmišljuj se tacih stvari,“ reče sestra Milka. „Jaz se ne izmišljujem!“ zavpije Radovanček ter srdito skoči izza mize naravnost proti sestri, ali v tem hipu se odpró vrata, in v hišo stopita oče in mati, s katerima tudi mlada gospodična stopi v sobo.

„Tukaj je!“ zavpijejo otroci kakor iz jednega grla, stopijo skupaj ter se nekako plaho spogledajo. „Ali vidiš, ta užé nima tako dolzega nosa,“ zašeptata si Milan in Milka na uho, „in tudi očal nima.“ — „In kako ljubeznjivo nas gleda! ravno takó kakor naša dobra mati; le poglejta, kako prijazno se nam smehljá,“ pristavi Radovanček.

„Ljubi otroci!“ rekoč zdaj oče, „tukaj je gospodična Miljutina, vaša nova učiteljica. Dobro srcé ima in vas bode prav rada imela, ako bodete le vi dobri in poslušni. Pridite sem k njej in podajte jej rokó!“

„Dà, od srca vam hočem bití dobra, ljubi otročiči,“ reče gospodična Miljutina s takó prijaznimi in ljubeznjivimi besedami, kakor bi jim bila mati in ne učiteljica. Milka je bila prva, ki je pristopila k njej, podala jej roko in jej poljubila rudeči lici. Tudi Milan se je opogumil ter jej podal rokó, rekoč: „Ali tudi ti na očéh poznaš, kdo je priden in kdo ni, kakor učiteljica tam pri županovih?“ To rekši poljubi jej rokó. — Zdaj pristopi hudomušni Radovanček, pogleda gospodično od vrha do tal, prime jo za roko in pravi: „Jaz te hočem prav rad imeti, samo vošilca za očetov god ne bodem 66krat ponavljal, to ti povem, ker imam z vozičkom preveč opraviti.“

Sladko se smijoč sta gledala oče in mati ljubeznjive otroke v njih priprostej otročjej nedolžnosti. „To je dober začetek, gospodična Miljutina!“ reče trgovec Ladan prijazno se jej priklonivši, „vi ste začeli, kakor še nihče pred vami. Vi ste si najinega razposajenega Milana in nagajivega Radovančka v trenutku pridobili. Bog naj blagoslovi vaš začetek!“

Minulo je več mesecev. Trgovec Ladan je sedel v svojej pisarnici ter se je nestrpljivo oziral po vratih. Kaj neki je pričakoval? On, ki je imel najlepšo hišo v celem mestu in čegar posestvo zunaj mesta je slovelo na daleč in široko, trgovec Ladan, ki mu je vsak čas bilo na razpolaganje na tisoče denarja, pričakoval je danes s težkim srcem pisma, ki mu prinese bórih 20 gld. Temu je bilo pa takó. Pred več meseci dobi trgovec Ladan z drugimi pismi vred tudi pismo, kateremu je bilo priloženo 20 gld. z naslednjimi besedami: „Teh dvajset goldinarjev pošlje na račun užé starega

dolga, ki ga je napravil rajni Viljem Trnovski, njegova jedina hči.“ — Druzega podpisa ni bilo. Od tega časa prišlo je vsak tretji dan vsacega meseca pismo s priloženimi 20 gld. in z zgoraj omenjenimi besedami. Pismo je imelo znamenje mestne pošte.

Viljem Trnovski! Koliko spominov iz pretečenih let je vzbudilo to ime v Ladanovej duši. Vsa preteklost z vsemi svojimi veselimi in žalostnimi urami stala je v tem hipu pred njim in Ladanu se je zdelo, kakor bi jo bil še jedenkrat preživel v sladkih spominih. On in Trnovski sta si bila najboljša in najzvestejša prijatelja, ki sta užé kot ubožna dečka zapustila hišo svojih staršev, da bi šla na ptuje iskat sreče sebi in svojim ljubim. Obá sta si izvolila trgovski stan in po večletnem trudu in delovanju sta si tudi toliko pridobila, da sta lahko pošteno in zadovoljno živela. Sreča je bila obéma ugodna.

Trnovski, ki je bil mnogo pogúmnejši od Ladana, spuščal se je vedno v nova podjetja, in vse mu jo šlo prav dobro izpod rok. Začel je kupčijo na svojo roko, ustanovil si je domače ognjišče, vzel si za tovarišico ljubeznjivo in pobožno ženo, ki mu je življenje z ljubeznijo sladila in takó je živel srečno in zadovoljno. Ladan je bil še vedno v službi necega bogatega trgovca v mestu. Opravljal je službo popotnega trgovskega pomočnika ter je moral necega dné daleč preko morja potovati. Vzel je slovó od svojega prijatelja ter mu izročil vse svoje prihranjene denarje, ki si jih je s trudom in veliko varičnostjo pridobil; v teh denarjih je stala njegova in njegovih staršev prihodnost. Trnovski mu je obljubil, da hoče shranjene denarje v svojej trgovini koristno naložiti. In ko se je Ladan čez leto in dan povrnil v svojo domovino, kakšno poročilo je dobil o svojem prijatelju? Trnovski je bil zapleten v velike kupčije, pri katerih je izgubil vse svoje premoženje. Bil je berač in tudi Ladan ž njim.

Ko je Ladan po dolgej in zeló nevarnej bolezni zopet okreval, začel je z nova pridno delati in Bog je blagoslovil njegovo pridnost in njegov trud. Če je okrog sebe pogledal, povsod mu je cvetela sreča v najlepšem cvetji, in če je svoje nadepolne otroke pritisnil na svoje srcé, pokalo mu je srcé od veselja; v tacih trenotkih spomnil se je vselej preteklosti in svojega nekdanjega prijatelja, o katerem užé več let ni slišal niti najmanjše besedice, in kateri zdaj užé davno v hladnem grobu počiva. Ali ta njegov prijatelj ima hčerko, plemenito hčerko, ki živi tukaj v mestu, in ako živi v mestu, mora tudi vedeti, da je človek, kateremu pošilja vsak mesec po 20 gld., da bi poplačala stari dolg svojega umrlega očeta, bogat, zeló bogat človek; a ubogo deklé živi znabiti v zeló slabih in neugodnih okolnostih. Mogoče je, da si pri svojih ustih odtrguje, da strada, trpi pomanjkanje, da noč in dan šiva v največej bédi, samo da bi njemu, bogatemu trgovcu, plačala vsoto, katera se pri obilosti njegovega bogastva niti pozná ne, in katero bi on lahko in prav rad podaril ubozemu dekletu.

In vedno bolj in bolj se je vzbujala v njem želja, da bi prišel na sled plemenitej hčerki, ki poplačuje dolg svojega rajncega očeta ter bi tudi njej pokazal óno ljubezen, katera ga je tako tesno vezala z njenim nesrečnim očetom. Nekoliko mu je bilo užé jasno, in ravno danes se mora pokazati, ali se moti v svojih mislih ali ne. Zadnjih 20 gld. je bilo poslanih v bankovcih, na katere je on po svojej navadi napisal neke trgovske račune, ter

je potem ravno te bankovce dal učiteljci svojih otrok za mesečno plačilo. Pa ne da bi bila učiteljica njegovih otrok, ta dobri in zvesti angel v njegovej hiši, ki z največjo ljubeznijo in požrtovanjem vzreja in podučuje njegove otroke, — nè, nè, to ni mogoče, da bi bila ta dobra in plemenita duša hči njegovega rajnega prijatelja Trnovskega! V take misli zatopljen, sedi Ladan v svojej pisarnici.

Zdajci se odpró vrata in pismonos stopi v sobo ter podá Ladanu težko pričakovano pismo. S tresočo rokó razpečati Ladan pismo ter pregleda bankovce. V tem hipu skoči po konci ter zavpije s solzami v očéh: „Ona je! ona je! O plemenito srce dobre hčere! Našel sem jo!“ — To rekši plane s pismom v roci iz sobe.

Gospodična Miljutina ni bila v otročej sobi; prijazno vzpomládno jutro zvbilo jo je z otroci na vrt, kjer je med njimi sedela kakor pridna vrtnarica sredi svojih najljubših cvetic. Ko Ladan stopi na vrt, zadoné mu sladkomili glasovi na uhó. Miljutina, sedéč v sredi njegovih otrok, pela je z nežnomilim glasom prelepo pesen našega slovenskega pesnika Jenka:

Zapój mi ptičica glasnó,
Zapój mi pesen žalostno,
Ki bo mi v srce ségala,
Občútkom se prilégala
Po travnicih sprehajam se,
Prelepe trgam rožice;
Oj rožice dišé lepó,
Al zá-me duha nemajo!

Ladan je ob strani stojèč poslušal sladkomile glasove, potem pa pristopi bliže in Miljutino objemši, zavpije: „Bodite mi prisrčno pozdravljena, pa ne, kakor gospodična Miljutina, nego kakor hči mojega nepozabljivega prijatelja Trnovskega! Bogú bodi hvala, da vas najdem!“ — Gospodična Miljutina se je zeló ustrašila teh besed, a naposled reče s povešenimi očmi: „In kakó ste prišli do tega?“ — „Kakó?“ odgovori Ladan smijoč se, „tukaj pogledjte bankovce, ki vam jih sem včeraj dal kot mesečno plačilo in danes so zopet v mojih rokah; ali vidite na vsacem je moj kólek pritisnen. Vi, gospodična, ste se preveč žrtovali v ljubezni do svojega očeta; zakaj ste to storili, saj vidite, da me je Bog blagoslovil obilo ter vašega denarja ne potrebujem.“

„Beseda, ki jo otrok dá umirajočemu očetu, mora mu biti sveta,“ odgovori Miljutina in debele solzé se jej vderó po rudečih licih. „Zavést mojega očeta, da vas je pripravil ob vse vaše premoženje, grenila mu je zadnje ure na njegovej smrtnej postelji. Takrat sem bila jaz komaj dvanajst let stara, a čutila sem tudi jaz, kar je čutil moj dobri oče v svojem srci. Podala sem umirajočemu rokó ter mu obljubila, da kakor hitro toliko odrastem, da si bom mogla kaj zaslužiti, storiti hočem vse, da vsaj nekoliko ónega dolgá povrnem, ki vam ga je storil moj rajni oče. Moja dobra mati je bila učiteljica v nekej vasi ter je vse žrtovala v to, da bi mene dostojno vzredila in izobrazila. In takó sem si izbrala tudi jaz učiteljski stan. Ko sem si tukaj v mestu iskala primerne službe, bila je prva, ki mi jo je naklonila previdnost božja v vašej hiši. Zahvalila sem se Bogú za to veliko milost ter mu obljubila, da hočem z ljubeznijo do vaših otrok vsaj nekoliko poravnati

one skrbi in bridkosti, ki vam jih je napravil moj oče s svojo nesrečo. In kar do sih dob še nisem storiti mogla, prosim, dajte mi priložnost, da izpolnim.“

„Dà, dà, vaša volja naj se izide! Vender kakor hči a ne kakor tujka bodite v prihodnje v mojej hiši. In da se ta lepa zveza med nami, katero je Bog z nova med nami napravil, še bolj oživí, poklicati hočem tudi vašo mater k sebi, da živi kot ud moje družine v mojej hiši.“

Trgovec Ladan stisne plemenito hčer svojega nekdanjega prijatelja v svoje naročje in da-si Milan, Radovanček in Milka niso znali, kaj vse to pomeni, radovali so se tega veselega prizora in drug za drugim so poljubovali svojo dobro učiteljico Miljutino. Radovanček od veselja svoj klobuk do stropa zažene. To je bilo vselej znamenje njegovega največjega veselja.

(Po Heller-ji posl. I. T.)

Vsejani novci.

I.

Brencè iz Skočidola je bil nenačuden človek. Imovit pač, to se mora reči. Hlev nabasan z živino, kašta s polnimi pregradami je bila njegova last. Ljudjé so pravili, da bi denar lahko na mernike meril, a mož je prerad za kozarec prijemal. Kadar se je kam napótil, v somenj ali le po opravkih, po navadi ga ni bilo po ves teden domóv. Bokal mu je bila skleda, kozarec žlica in klop poleg pivniške mize postelj. Prišedši pijan domóv, ležal je po ves dan ter ni niti govóril niti se oteščal s čim. Družina je govorila, da toči v postelji solzé kesanja.

Vstavši se, šel je v hlev s peharom ovsá. V kočurji je obiskal svojega kozla in mu dal zobati. Kozel se je spenjal po njem in se mu dobríkal po svoje. Ko je kozla napasel, obšel je svoj dom, pogledal zaspano v ta ali óni kot; začutivši pa, da ga od žeje gara po grli, mahnil jo je k Petriču in ondu je praznil kupice.

A kozel se je sam dolgočasil v hlevu. Pastir mu je pač vrgel v jarem kako bukovo vejo ali malo sená. Ali kozlu je le žito šlo na misel, a gospodarja, ki bi mu ga prinesel, ni bilo. Tedaj se je kozel vrpél po kočurjevih vratih, zagnal se vanje, prvič, drugič; in če se mu ni posrečilo, da bi ušel skozi vrata, skočil je predrzno preko planek. Ako so bila hlevna vrata zapahнена, prikoračil je po stopnicah skozi loputnik na jasno. Nato jo je pa, ne gledajoč ne na levo ne na desno urno vsekal proti Petriču. In ako ima kozel spomin, kakor ga imamo ljudjé, gotovo se je med potjo spominjal, kako ga je nekđaj gospodar, ko se mu brada še ni takó razrasla, vabil vselej s seboj v krémo, ponujajoč mu solí in otrobov. In zvesta žival si je zapómnela pot in mnogokrat je šla po gospodarja k Petriču.

V take spomine utopljen, pride kozel do pivnice. Spleza na kup drv, zloženih pred hišo. Nato se vrpne na okno, migne z brado, zabekéče in ko le ni od nikoder gospodarja, potrka lahno z rogovi ob okno.

Gospodar začuvši kozla, pritekel je iz hiše. Takój je moral krémar prinesti lep kos belega kruha in kozarec vina. Brençè je pomakal kosce kruha v pijačo ter jih podajal kozlu. Ko je rogatec povžil dobre kosce, napravila sta se oba domóv. In kozel je od veselja skakal in uganjal burke, a Brençè se mu je smejal.

Takó je kozel večkrat spraval gospodarja domóv. Po tem potu si je pridobil milost tudi pri gospodinji, da ga ni dala pobiti, ako tudi se jej je zdela njegova reja potratna.

A postaral se je kozel in je poginil sam o sebi, prav po naravnej smrti. A Brencè je še vedno kolovratil po svetu. Le malokdaj je bil domá; tem redkejše zdaj, ko je izgubil kozla in ni imel ničesa, s čimur bi se bil kratkočasil.

II.

Svetega Mihela dan prodá v L—. mesarju bika. Še nad sto goldinarjev potegne zanj. Prva pot iz mesnice mu drži naravnost v krémo. Ondu se opije do veselja in dobre volje, šaleč se s svojimi znanci. Potem naglo vstane, možko korači iz sobe ter se napravi v opalto. Ondu zmení deseták v same krajcarje. Vrhu tega si kupi še vrečico; vsuje vanjo krajcarje ter si jo priveže za pas.

Pri Kolenčevem kozolci se ustopi. Z roko mahne po vzduhu (zraku) in zakliče: „Antikrist je prišel v L—. Denarje seje; hitite pobirat! Danes je tukaj, jutri ga užé ne bode!“

Hiše v L—. stojé ob cesti. V tem hipu se nabere kôpa otrok, pa tudi žen. Brencè jame sejati krajcarje, uprav takó, kakor domá ajdo ali pšenice. Otroci kričé, bijó se in pulijo za krajcarje. Cel močnik od ljudi je po cesti. Vedno jih vré nova množica. Celó odrasli prihajajo. A Brencè se drži pónosno po konci in veličastno razsipava novce.

Od Kolenčevega kozolca pa do Sečanovega znamenja jih je sejál. Ko mu nedostane krajcarjev, skoči na voz, stojéč tik Sečanovega vrta, ki si ga je užé prej najel, reče pognati konje ter se pripelje pred krémo nazaj.

Strašen smeh in krohot ga sprejme. Sosedje v krémi mu podajajo rokó, drugi se bijó po kolenih. Ko se nemir malo poleže, reče jeden sosedov: „Ka bodo zelenéli, ka-li?“

„Da bodo kalili, nadejam se,“ odvrne mu Brencè, smijoč se.

III.

Po tej dogodbi se je Brencè bolj po redkoma prikazoval v L—. Govorilo se je, da mu gospodarstvo leze rakov pot in zdravemu umu se tak glas ni zdel neverjeten.

Kar ga necega dné sapa prinese od nekod. Bisago je imel črez ramo, nabasano z obleko, v roci pa je nosil palico. Obraz se mu je ponagrbančil, vender mu starost ni izbrisala sledí dobrovoljnosti in potratljivosti.

Ljudjé, srečavajoči ga, pozdravljali so ga in pogledovali. Pripotnik ga je ogovoril: „Oče, kam pa jo mérite?“

Tedaj je Brencè obstal, nasméhnil se ter dejal: „Nič dljè, kakor do sim. Pred nekaj leti sem tu denarje sejál. Prihajam pogledat, če so donesli kaj sadú. Védi, z doma me je boben spódil, drugače bi vam, L—anom prepustil óno žetev.“

Pripotnik je razumel, kaj meni Brencè. „Žetev, upam, ne bode preslaba,“ reče osupel in vender razpóložen k smebu. „Vsedite se za mizo, kosilo se užé kadi iz sklede.“

Pri Pripotniku je ostal nekaj dni. Potem se je preselil k sosedu in od soseda k sosedu in takó naprej. A kadar je vse obral, pričel je zopet pri Pripotniku in takó je živel še precej dobro. Ljudjé so mu radi dajali življenje in streho, spominjajoč se, kako jim je časih denarje sejal. Pri obedu so največ govorili o tem, koliko krajcarjev so nabrali, kako si obleko trgali, pretepali se za solde in slednjič, kaj so si kupili za nabrani denar.

Necega popóldne pa je zazvonilo v zvoniku L—ške cerkve. Od hiše do hiše je šel glas: „Brencè je umrl!“ Ljudjé so postajali, menéci se o njem. „Temu pa so vzkaléli denarji; ni mu bilo treba, zapravivšemu vse, prosjáciti od sela do sela,“ pristavljali so.

In če se dandanes pomudiš par dni v L—. in se pridružiš starcu, sedečemu na klopi pred hišo, povedal ti bode kaj o norčavem Brencétu in sklenil z besedami: „Norec je bil pa tepec — ta Brencè.“

Tako se glasi povest o burkastem Brencétu. Res na stare dni ni kruha stradal, a razsipno kakor mož ni mogel živeti. In spomin na bogate dni in s spominom združen kés sta mu grenila radodarnost dobrih ljudi. Takó tudi Brencè brez kazni za svoje razsipno življenje ni odšel iz svetá.

Jos. Gradáčan.

Na vérnih duš dan.

Komú, mili moji otroci, ni znan ta žalostni dan, katerega je sveta kato-liška cerkev v ta namen odločila, da se spominjamo duš, ki so pred nami zapustile ta svet ter se podale v óno boljšo domovino, v katerej ni žalosti niti solz? Kdo izmed vas, ljubi otroci, nima na pokopališči še nobenega svojih milih in dragih? O kako je pač tisti srečen, komur ne krije še črna zemlja očeta ne matere, brata ne sestre! Dà, ako je še kdo med vami takó srečen, da še nikogar tam nima, poprašajte svojega dobrega očeta, poprašajte svojo dobro mater, ali pa tudi druge vaše sosede in tovariše, zakaj se jim danes solzé vtrinjajo iz oči, zakaj danes takó žalostni pletó vence, zakaj kftijo grobove, zakaj prižigajo tam danes toliko lučic? S solznimi očmi vam bodo pripovedovali: Tukaj pod tem malim gričkom leži naš predobri oče, tam pod ónim križem počiva naša preljuba mati, tukaj naš nepozabljivi strijc, tam kum (boter), tukaj bratec, tam premila sestra itd. Ločili so se prezgodaj od nas, zapustili so nas tukaj v tej dolini solz v žalosti in bridkosti, a mi jim ničesar družega storiti ne moremo, nego to, da se jih spominjamo, da za njihov dušni blagor Bogá prosimo, da jim grob z vencem nakítimo, da jim nekoliko lučic prižgemo! Oj kako je pač vse to malo, kar jim še dajemo — za óne prevelike dobrote, katere so nam skazovali in za óno ljubeznjivost, s katero so nas osrečevali!

Pokopališče, dragi otroci, po katerem danes takó žalostni hodíte od križa do križa, je — velik mrtev svet. Pod vsakim križem, dà, pod vsako grudico zemlje leži tukaj človeško življenje, leži cela povest o osodi človeškej. Nepravičnost svetá, čez katero mi ubogi pozemeljski črvi, dokler živimo, toliko tóžimo, zaradi katere tolikokrat vzdihujemo in jokamo, tukaj na tem velikem mrtvem svetu popolnoma mine. Tukaj smo

vsi jednaki: Bogatina in siromaka krije črna zemlja, in če tudi ima zaubiti bogatin lepši, čvrstjši in dražji križ od siromaka, tudi ta zadnja, vnanja lepota bo morda le še malo časa trajala in naposled bo tudi v tem obziru bogatin popolnoma jednak prosjaku. Nad njiju trupli se bode zemlja poravnala, a iz zemlje bode pognala trava.

To je osoda bogatina in prosjaka, to je osoda vseh nas, preljubi moji otroci!

Sveta vam bodi vsaka gruda zemlje na pokopališču! Kamorkoli danes vaše lahke nožice na pokopališče stopijo, pomislite vendar, da stopijo na zaklade, kateri so še pred kratkim časom bili nekaterim čez vse mili, čez vse ljubi, čez vse dragi. Tam, koder danes vaša noga stopa, leži pod zemljo do brotljiva roka kacega preblazega očeta, preljubeznive oči predobre matere, nedolžne nožice in ročice nepozabljivega otroka. O koliko bi marsikdo dal, da bi te do brotljive roke zopet oživéle, da bi te preljubeznive oči še jedenkrat spregledale! Otroci, kadarkoli greste na pokopališče, spomnite se, da je pokopališče podoba vaše prihodnosti, prihodnosti, katera vsacega človeka čaka. Cesarji in kralji, mogočniki in junaki, pesniki, modrijani, pisatelji, zvezdoznanci, proroki — vse to leži pod nami tiho in mrtvo v veliko večjem številu, nego li je nas živih na zemlji. Mrtev torej svet pod nami, po katerem stopamo, v ogromnej je večini, a živi svet, med katerim mi vzdihujemo in jokamo, je le pičla neznatna manjšina! In kdo bi vendar na to pičlo in neznatno manjšino mislil, katere bo tudi hitro iz zemeljske površine nestalo, da bi se ne spomnil na ogromno večino cesarjev in kraljev, mogočnikov in junakov, pesnikov, modrijanov, pisateljev, zvezdoznancev in prorokov, kateri leže pod nami tiho in mrtvo!

Poglejte si otroci podobo med temi vrsticami današnjega vašega „Vrtca.“ Kaj ne, da vam je znana, dà, prav znana, kakor da ste jo že sto in stokrat videli? Cerkvica, na njej podoba našega Zveličarja, okoli nje grobovi, križi, kameniti in leseni spomeniki, žalostna drevesa in še žalostnejši oče s svojimi otroci, ki gledajo pod sabo svoj zaklad, pokrit z debelim kámenom, svoj zaklad — — — preljubo in nepozabljivo mater!

Podobo, v katero, ljubi moji otroci, tako žalostni gledate, je še pred nekoliko dnevi držal v svojih

nežnih ročicah zal in blag osemletni otrok Francèk, jedino upanje na veselejšo prihodnost svojega očeta, največje veselje svoje predobre matere in svojih bratcev. O da ste ga videli, kako je tudi on žalostno v to podobico zrl, kako me je z žalostnim glasom vprašal: „Oče, kaj ne, to podobo prinese prihodnji „Vrtec“? Gotovo bode prav žalostna povest pri tej podobi!“ Kdo bi si bil takrat mislil, da bo preljubi otrok za nekoliko dni pod zemljó, da te podobice v „Vrteu,“ katerega je tako rad čital, ne bode več gledal in da k tej podobici žalostno povest, katero si je mislil, piše njegov oče v največej bridkosti, rosèč papir in tinto s solzami očetovske ljubezni...! Pač da si nihče ni tega mislil, nihče ni tega znal do jedinega Stvarnika nad nami, kateri nas večkrat s tako žalostjo obiše, samo da našo vero in stanovitost skuša.

O kako je sladko upanje, da nas čaka večno življenje, da se bomo jedenkrat zopet videli s svojimi ljubimi, in da se potem nikdar več ne bomo razstali! Za naše trpljenje in tolike bridkosti v tej dolini solz je to pač najmodrejše in najlepše plačilo. Le pridno skrbimo, da to plačilo tudi dosežemo.

A vi, mili otroci, ki danes skupaj z menoj jokate na pokopališči, ki se skupaj z menoj s solznimi očmi ozirate k vsemogočemu Stvarniku, zapovedniku nebes in zemlje, ter le od njega pričakujete tolažbe in rešenja, tolažimo se vsi skupaj, da nismo sami, ki danes jokamo, da ves svet z nami joka, da je in da bode jokal, dokler ga ne pokrije črna zemlja. Z jokom smo se rodili na ta svet, z jokom živimo, z jokom umiramo! Svet se neprenehoma joka!

Nek perzijski kralj je slišal v starih časih, da živi človek na svetu, ki zna mrtve v življenje obuditi. Hitro pošlje ponj in mu obljubi največje zaklade svojega premoženja, ako mu umrlega otroka zopet oživi.

Človek pride ter mu reče: „To je, da znam mrtve oživetiti, ali sam tega vender storiti ne morem. Imeti moram pomočnika, kateremu še nihče izmed njegove rodovine ni umrl. Kadar mi pride ta pomočnik, oživel boden vsacega, katerega koli si želiš.“

Kralj je hitro po vsej svojej zemlji razpisal, naj se tak pomočnik poišče, — ali do današnjega dné ga nihče še ni našel, pa se tudi ne bo nikdar našel.

Tolažimo se torej, da smo ustvarjeni, da umremo, da je naše življenje začetek smrti in da smrt ni največja nesreča, katera človeka na tem svetu zadene. Upajmo, da našim preljubim in drugim, katerih se danes spominjamo in za katerih dušni blagor vedno Boga prosimo:

Lepše solnce tankaj sije,
Lepša zarja rumeni!

Ljud. Tomšič.

Požgán plot.

lašpar si je na paši zanétil ogenj poleg svoje črede. Lehko bi v bližnji gozdič šel po osušene iveri in preperete veje. A ni se mu ljubilo; raje je podkuril z oplétom od plota in nakladal préstice na ogenj. Mislil si je: „Leto osorej ne bodem služil pri Možinu niti za hlapca niti za pastirja.“

Ker ne bodem pasel, ne bode mi uhajala živina skozi pretrgani plot; ker ne bodem hlapčeval, ne bode mi treba graditi tega plota. Vidi pa me zdaj tudi nihče gospodarjevih ne.“ Takó je govoril in palil plot nadalje.

Prišel je sv. Jurij in Gašpar bi imel iti od Možina proč. A njegov oče se je z Možinom užé poprej pogódíł, da mu bode Gašpar služil še jedno leto. Pastiril ni več, pač pa hlapčeval.

Necega deževnega vzpomládnega dné mu reče gospodar, naj gre zagradiť, kar je plota pretrganega doli ob pašniku, češ, družega dela ti zdaj nimam dati. In Gašpar je moral popravljati uprav óni plot, ki ga je lani jeseni sam požgal. A to je bilo kaj sitno in težavno delo. Iz megle je rosilo, ob mokrem robidovji, rastočem tu in tam ob plotu, zapenjala se mu je obleka in trgala, a préstice in prótje je moral nositi od daleč po bregu navkreber.

Ko je takisto žilil se tam s tistim plotom, pač si je mislil: „Človek dostikrat misli družemu narediti kvaro, pa jo napravi le samemu sebi.“

Jos. Gradččan.

Andrej Hofer,

vrl domoljub in katoličan.

VII. Tirolsko se udá sovražniku.

Predno je bil Dunajski mir sklenen, zaukazal je Napoleon generalu Drouet d' Erlonu, naj zasede iz Solnograškega uporno Tirolsko. Bistroumni general se je pomikal v štirih oddelkih v gore in je obkolil nenadejajoče se brambovce, ki si niso mogli misliti, da bi po takih potih in prepadih prišel sovražnik. Jože Speckbacher sam z nekoliko brambovci se je jedva (komaj) rešil s svojo izvanredno telesno močjo gotove smrti. Tudi Haspinger se je moral z meje umakniti proti Inšpruku. — Ravno takó je zasedel sovražnik tudi južne Tirole. Vzrok vseh teh nesreč je bila neјedinost in predrznost vodjev.

Zopet so se zbrali brambovci na gori Izelji poleg glavnega mesta, da bi poskušali četrtič vojno srečo. Ali prejšna navdušenost je Tirolce zapustila. Poprej so se zanašali na pomoč od cesarja. A mogočni in zmagovalni Napoleon je zdrobil moč avstrijske armade ter je vzel Tirolcem njih zadnje upanje. Tudi so se glasóvi o miru vedno bolj razširjali.

Francoski general je sicer iz Hala sporočil Andreju Hoferju, da je cesar avstrijski na Dunaji sklenil mir z Napoleonom, zatoraj naj ustavi sovrašťvo in se podvrže. Ali Hofer je bil le za primirje dotlej, da pride k njemu poslanec iz cesarskega dvora.

Sovražnik teh pogojev ni hotel sprejeti in v dan 25. oktobra je zasedel zopet glavno mesto.

Takó sta si stali poleg Inšpruka zopet armadi nasproti. Kar pride v dan 29. oktobra toliko zaželjeni sél (poslanec), Jožef pl. Lichtenhurn k Andreju Hoferju z lastnoročnim pismom nadvojvode Ivana. V tem pismu je naznanil nadvojvoda Ivan vrlim Tirolcem, da je bil cesar prisiljen zavoljo nesrečne vojske skleniti mir s Francozi in odstopiti zvesto Tirolsko, da-si s težkim srcem, in da jim to sporočí na cesarjevo povelje, ki želi, da bi odložili orožje in se ne žrtvovali dalje brez koristi.

Ta nepričakovana vest je domoljubne Tirolce jako osupnila. Sél sam, ki je hotel zbranemu ljudstvu prečítati list, zgrudil se je prevelike žalosti mrtev na tla. Vse je obšel strah in grôza. — Andrej Hofer je sklenil, da-si s težkim srcem, udati se žalostnej osodi in odložiti orožje. A sam se je namenil nemudoma odpeljati v glavni stan bavarski, da se predstavi kraljeviču.

Užé je bil voz zaprežen, kar pride k Hoferju prenapeti o. J. Haspinger ves srdit, stavi poslančev glas na laž, češ, sam Bog je lažnika kaznil z naglo smrtjo.

Čim bolj je bilo domorodno srcé Andreja Hoferja napolneno z nado, da mora pravična reč naposled vendar zmagati, tem bolj je verjel takim sanjarijam in — vkljub nasprotnemu prigovarjanju previdnejših — sklenil je v dan 1. novembra sovražnika zopet zgrabiti.

A Francozi ga prehité. Gosta, jesenska megla jim je pripomogla, da so se približali brambovcem, in predno so jih ti zapazili, prodrli so bili užé Francozi njih vojno črto. Andrej Hofer je bil prisiljen s svojimi zvestimi umakniti se proti Brenerju.

Tu je prišel brambovcem v roke sél namestnega kralja laškega, ki je imel pri sebi liste do francoskih poveljnikov na Tirolskem. Iz teh listov se je Andrej Hofer prepričal, da je mir istinito sklenjen, in da tri divizije laške armade hité v Tirole. Zdaj spozná Andrej Hofer, da je skrajni čas, da se ustavi boj, ki ne bode dalje Tirolcem ne na slavo ne na korist. Poslanec sam jim je prigovarjal, naj naznani vrhovni vodja po poslancih namestnemu kralju, da so se podvrgli in odložili orožje.

List se sestavi in Andrej Hofer ga prvi podpiše, rekoč: „Bodi si v imenu božjem! Ljubi Bog bode vse prav obrnil!“

Takisto je naznanil narodu z razglasom dné 8. novembra, da je cesar mir sklenil in bil prisiljen Tirolsko odstopiti sovražniku. Razglas je sklenil z besedami: „Dragi rojaki! Ne morem Vam dalje zapovedovati in biti odgovoren za nesrečo in neizogibne požare. Z udanostjo v voljo božjo se hočemo vredne skazati božjega varstva in blagoslova; z bratovsko ljubeznijo in pokorščino pa velikodušnosti Napoleonove in Njegove najvišje milosti.“

Po tem razglasu je razpustil brambovce, a on sam se je vrnil k svojej obitelji.

VIII. Tirolci se zopet vzdignejo.

Previdni in dobrohotni prijatelji so pri odhodu svetovali And. Hoferju, naj gre na Avstrijsko, — ali se pa naj vsaj skrije dotlej, da se pomirijo razburjeni duhovi. Ali žalibog, plemeniti Andrej Hofer ni slušal zvestih prijateljev!

Fanatična drhal, ki v miru nič pridobiti in v vojski nič zgubiti nima, nadleguje vedno A. Hoferja, češ, da vsa Tirolska komaj pričakuje migljeja, da zopet zgrabi za orožje in zapodi sovražnika iz dežele.

Ko je necega dné sedel Andrej Hofer s svojim tajnikom v hiši svojega strijca ter se ž njim razgovarjal o raznih stvaréh, prišel je k njemu človek z nabito puško ter ga nagovoril: „Nu, Andrej, kakó je? Kaj nam je storiti s Francozom? Hočeš li tudi ti kaj storiti ali ne? Pričel si, glej, da tudi izvršiš! Ako nečeš, védi, da je moja puška zate ravno tako nabasana, kakor za Francoze!“

Andrej Hofer mu hoče z lepimi besedami dokazati, kako nespametno bi kaj takega bilo, ker je sovražnik zasedel skoraj vso deželo.

A ta divjá kakor béšen ter pretí sprožiti, ako mu Andrej Hofer ne obljubi, da bođe zopet sklical Tirolce na boj proti Francozom.

Da bi bil toraj Andrej Hofer varen svojega življenja in pa, ker se je raznesla vest, da je cesar Franc zopet vojsko pričel, ter je jeden oddelek užé udaril na Bavarsko, a nadvojvoda Ivan pa hiti Tirolcem na pomoč, zaukazal je Hofer svojemu tajniku Kajetanu Swethu, da naj sestavi oklic. And. Hofer ga je podpisal, a s tem si je podpisal sam sebi smrtno sodbo.

Kakor blisk se je širila vest o novej ustaji po vsej dolini, če tudi so se previdnejši, sosebno duhovniki, ustavljali razglaševanju oklica.

Ko so Francozi zvedeli o nemirih v Pasajerskej dolini — in pa, da so brambovci zbrani okolu Merana, napadli so jih v noči med 19. in 20. novembrom, razkropili jih na vse strani, in so tudi srcé Tirolske — Meran — zasedli.

Zdaj je bila vsa Tirolska uklenjena v jarem mogočnega Napoleona.

Po teh nesrečnih bojih so si prizadevali vodje, da se z begom na Avstrijsko rešijo gotove smrti.

Rudečebračdu, o. Joahimu Haspingerju, se je posrečilo, da je po mnogih težavah in ovinkih srečno dospel preko meje na Koroško in od tod na Dunaj. Jože Speckbacher je zbežal na planine. Tedne in tedne je bil skrit med ledom in snegom v nekej votlini. Zvesta roka mu je donášala potrebnega živeža. Še le meseca maja 1810. leta se mu je posrečilo zbežati skozi Solnograško na Dunaj.

Petra Majerja, obče spoštovanega možá, dobili so Francozi v pest in ga obsodili na smrt. Po prizadevanji in prošnji njegove zveste žene so ga hoteli rešiti. Zategadel se prva obsodba na smrt zavrže in preiskava se novič prične. Lehko bi se bil rešil smrti, ako bi bil pred sodniki hotel tajiti, da mu je bil znan razglas namestnega laškega kralja, v katerem je zagotovil milost vsem, ki odložé orožje. A značajni mož je zbranim sodnikom naravnost rekel: „Ne pristoji možu, ki se je bojeval za pravico in resnico, da bi si rešil z lažjo svoje življenje. Znal sem za razglas!“

Bil je drugič na smrt obsojen in je umrl kot mučenik za resnico in prostost domovine.

Vrhovni vodja ustaje, Andrej Hofer, zginil je in nihče ni znal kam? Francoska vlada je razpisala na njegovo glavo 1500 gld.

(Konec prihodnjíc.)

—*—

Prigovor.

Minute prinesó,
Kar čakalo je leto;
Minute poderó,
Kar znašalo je leto.

M. T.

—*—

Arabija.

Arabija je velik pólotok mej arabskim in perzijskim morjem. Ves pólotok je okoli 1000 do 1300 metrov visoka planjava, zeló podobna puščobnej bližnjaj Afriki. Ob morskej bregovini se nahajajo goré in doline, ki so deloma zeló prijetne in rodovite. Osrednja planjava, ki se Nedžd imenuje, je do dandanes le malo znana. Po večjem je Arabija peščena puščava, katere velik kos spada v znani brezdeževni pas na zemlji. Velicih rek Arabija nema nobene, še malih brežnic in pustinskih rek je le malo. Podnebje je zeló vroče in suho, samo na višjih planjavah se sapa po noči zeló ohladi. Turška Arabija (Hedžas in Jemen) obsega sinajski pólotok in

zahodno stran arabskega pólotoka ob arabskem zalivu. Sinajski pólotok je po večjem skalovit in puščoben, sueški in akabski zaliv ga oblivata. Sinaj in Horeb ste znani gori na južnem oglu. Akaba je mesto v severnem kotu arabskega zaliva. Hedžas in Jemen ste najlepši in najrodovitnejši arabski pokrajini; posebno sloví Jemen po svojih obilih pridelkih daleč po svetu, zato se mu pravi tudi „srečna Arabija“ (Arabia felix). Prebivalci od Moke do Meke so mahomedanske vere. V Jemenu, vzlasti v primorskej ravnini Tehami, raste najboljša kava.

Meka je rodni kraj Mohameda in versko središče mohamedansko. To mesto stoji v širokej, pustej in peščenej dolini ter ima veliko mošejo z 19 vrati in 7 minareti; v sredi s stolpovi ograjenega dvorišča stoji Kaba ali sveta hiša, ki jo je menda Abraham sozidal. V njej je shranjen črni kamen, h kateremu vsi Mohamedani vsaj jedenkrat v življenji potovati morajo. Blizu

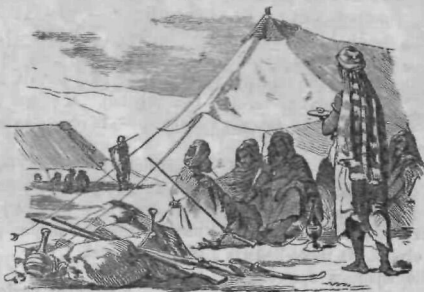
Kabe je sveti vodnjak Zemzen. Večkrat je po deset tisoč romarjev zbranih v tem njihovem svetem kraju.

Arabski prebivalci se imenujejo „felahi,“ ako so naseljeni in se pečajo s poljedelstvom in živinorejo. Meščanom pravijo „hadezi,“ a na pólú pastirskim narodom „medizi.“ Beduini ali „otroci puščave“ se imenujejo vsi pastirski

razródí, ki s svojimi čredami sim ter tjà prehajajo po osrednej puščavi in šatorijo.

Zemlja, koderkoli je primerno namočéna, daje obilo raznih pri-

kovin nemajo in tudi drugih kopanin malo. — Beduini so dvojni: pravi Beduini, ki zgolj od pastirstva živé in pa Arabi, kakor jih v Palestini imenujejo, ki so popotovalni poljedelci. Beduina prvi prijatelj je njegov konj; v svojej národnej pesni pravi, da „sabija, sulica in njegov rudeči, urni in zali konj ga bodo po smrti objokovali.“

delkov: dateljnov, kave, raznih dišav, bombaža, južnega ovočja i. t. d.

Arabei redé najlepše konje, velblode, osle, mezge in druge živali. Dragih

I. T.

Mlečno drevo.

Ker smo užé zadnjič govorili o drevesu, iz katerega teče mlečen sók, naj tu omenim še mlečno drevo, ki raste po peščenih krajih venezuelskih brežin v južnej Ameriki. Venezuelska dežela leži v porečji Orinoka in je deloma gorata, deloma ravna. Ta zeló plodna, južnoamerikanska dežela daje obilo bombaža, tobaka, sladkorja, kave, raznih dišav, južnega ovočja, riža, žita in izvrstnega lesá. A najbolj zanimivo je tako imenovano mlečno drevó, ki ima po 30 centimetrov dolge liste in mesnát sad z dvema orehoma. Ako se deblo tega drevesa nareže, teče iz njega, da-si užé več mesecev ni bilo dežja, nekaj lepljiv, precej gost in lepodíšeč sok, ki je podoben najboljšemu kravjemu mleku. Ta sok je zeló dober in tečen ter je ondotnim prebivalcem to, kar je nam kravje ali kozje mleko. A ne samo v hrano ali živež imajo ta sok, ž njim tudi ozdravljajo mnogo bolézni. Čim temnejša so drevesa in čim bolj skupaj stojé, tem več se izliva sladkega sóka iz njih. Deblo narežejo navadno po solnénem vzhodu in zeló prijetno je gledati z lastnimi očmi, kako ob tej dóbi beli in črni ljudjé, vsak s svojo posodico, nalašč za mleko pripravljeno, prihajajo od vseh strani. Človeku se zdi, kakor bi videl družino kacega pastirja, ki jej delí mleko od svoje črede.

Razne stvari.

Drobtine.

Umrl je v dan 22. oktobra prečastiti gospod Anton Potočnik, župnik v Št. Vidu poleg Ljubljane. Rajniki je bil velik prijatelj mladini ter je bil tudi ves čas naročnik našemu „Vrtcu.“ Kakó priljubljen in občespoštovan je bil povsod, koder so ga poznali, kazal je slovesni sprevod dné 24. oktobra, h kateremu je prišlo veliko število duhovnikov iz Ljubljane in okolice. Na tisoče ljudstva se je udeležilo sijajnega spreveda in takó skazalo nepozabljivemu rajncemu zadnjo čast. Bodi mu zemlja lahka in v miru naj počiva!

Kratkočasnice.

* V necem kraji so zvonik popravljali. Visoko gori nad linami je bilo videti nekaj trave, katere seme je gotovo veter bil gori zanesel. Ugibali so na vse strani, kako bi travo doli spravili, ali nič pravega jim ne pade na um. „Ovbe,“ reče nek modrijan med njimi, „kaj bi si toliko glavo ubijali s tem; veste kaj? vola potegnimo gori, ta bode travo hitro popasal.“ — Ta predlog se je vsem dopadel. Hitro pripeljejo vola in ga potegnijo na zvonik. Ko ga vrhu privlečejo, začne vol, to se zna zadržati, jezik iz gobca moliti. Spodaj stoječi to vidéč, zavpijejo: „Je užé sit, le doli ž njim!“

* Neka gospodinja pošlje dečka v gostilnico po dve pečeni raci. Deček nese raci proti domu, a tu ga sreča

drug deček, njegov dobri prijatelj in ga vpraša: „Kaj pa neseš?“ — „Nesem dve pečeni raci iz gostilnice našej gospodinji,“ — „Joj, kako dobro diši, — ti, snejva jedno!“ — „Ne smem,“ odgovori deček, „kaj bi gospodinja rekla.“ — „Ti si zvit kakor trta,“ reče prijatelj, „ti si boš užé znal pomagati.“ — In res, dečka snesta jedno raco, a drugo nese deček domóv. Gospodinja vidi samo jedno raco in vpraša: „To je samo jedna raca, kje je pa druga?“ — „Nu, to je ta druga, uno sva snedla z mojim prijateljem,“ odreže se deček.

Slovstvene novice.

* Spisi Krištof Šmida. S podobami. III. zvezek. Pridni Janezek in Hudobni Mihec. V Novomestu 1881. Tiskal in založil J. Krajec. 8°. 199 str. — Takó se zove najnovejša knjižica za našo slovensko mladino, obsezajoča zeló mično povest iz Krištof Šmidovih spisov, ki jo je na slovenski jezik preložil naš občespoštovan in mnogozasluzni slovenski pisatelj P. Florentin Hrovat. Mi želimo založniku gosp. Krajeu najboljšega uspeha pri izdaji Krištof Šmidovih spisov in od vseh strani obilo podpore, da tem prej dobimo vsega Kr. Šmida v slovenskem prevódu. Bog!

Rešitev rebusov v 10. „Vrtčevem“ številu.

1. Kanani; Vrhnika; Nanika.
2. Medvode. — 3. Medmorje.

(Rešilcev nismo dobili nobenega.)

 Vse óne čast. naše gg. naročnike, ki nam so naročnino za letošnje leto še zmirom na dolgu, prosimo najljúdnješe, da bi svojo dolžnost storili in nam bi zaostalo naročnino gotovo poslali vsaj do 20. dné meseca novembra. „Ured.“

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 50 kr. Napis: Uredništvo „Vrtcevo,“ mestni trg, šte. 9 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.